

així comença...

TODO ESO QUE TANTO NOS GUSTA PEDRO ZARRALUKI

«Mi padre se escapó de casa un día de sol radiante. Más que escaparse de casa, pues la que tenía no merecía tal nombre, se escapó de su propia vida y lo hizo de la única forma que podía sin atentar contra sí mismo».

altres fronteres

EL 'SONY READER', A FRANÇA

Sony preveu llançar el seu lector de llibres electrònics a França el mes d'octubre, després d'arribar a acords amb FNAC i Hachette.

Més enllà de la literatura juvenil ► La novetat

Pàgines 60 i 61 <<<>>

De malvat a heroi

La nova novel·la de John Boyne, 'Moti al Bounty', protagonitzada per un noi de 14 anys, reivindica la figura del capità Bligh en la històrica rebel·lió a bord del 1789

ANNA ABELLA [aabella@elperiodico.com]

El tan espectacular com inesperat èxit d'*El nen amb el pijama de ratlles* comporta inevitablement la incògnita de si la nova novel·la de John Boyne, *Moti al Bounty* (Empúries / Salamandra), que arribarà a les llibreries espanyoles dimarts que ve, seguirà l'estela de la seva predecessora. Després de la serietat de l'Holocaust, l'autor irlandès va decidir embarcar-se en una cosa «més lleugera i divertida»: una novel·la d'aventures per a adults, aquesta vegada narrada per un nen de 14 anys, basada en els fets històrics de la famosa rebel·lió a bord d'un veler britànic el 1789 i que a diferència de la imatge popularitzada per les successives adaptacions cinematogràfiques, converteix en heroi el capità Bligh, el dolent de la pel·lícula, i en malvat el líder del moti, l'oficial Fletcher Christian.

MOTI AL BOUNTY
MOTÍN EN LA BOUNTY
John Boyne

Traduccions: Jordi Cussà / Patricia Antón de Ves
Editorials: Empúries / Salamandra
Pàgines: 507 / 473
Preu: 19,50 / 20€

Arce, encara que s'ha de tenir en compte que per als britànics el mite del *Bounty* ha estat sempre molt present. «No és un tema de moda —reconeix Sigríd Kraus, directora editorial de Salamandra— i sense l'èxit del *pijama* seria un llibre més difícil de posar en marxa. La intriga de què ha escrit Boyne a continuació descobrirà la història del desenvolupament d'un nen que commou i que no decep.

El jove protagonista, John Jacob Turnstile, digne hereu dels orfes de Charles Dickens, cau a les urpes d'un fosc senyor Lewis que dirigeix un lucratiu negoci abusant de nens sense casa. John és detingut robant una cartera i per salvar-se de la presó accepta embarcar-se rumb a Tahití com a criat personal del capità Bligh. Fins aquí, la ficció. A

REBEL·LIONS DE CINE ► A la gran pantalla el capità ha estat sempre el dolent de la història, mentre que l'amoïnada Fletcher Christian va ser encarnat amb aires heroics el 1935 per Clark Gable (a dalt), el 1962 per Marlon Brando (dreta) i el 1984 per Mel Gibson (a sota, amb Anthony Hopkins en el paper de Bligh).

través de la seva mirada i amb elements que evocuen *L'illa del tresor*, *Moby Dick* o *Robinson Crusoe*, Boyne reconstrueix els fets bevants, entre altres, del documentat assaig *La Bounty* (2003), de la investigadora nord-americana d'origen britànic Caroline Alexander (Planeta), que revela que el cinema s'ha allunyat molt de la realitat.

I encara que no és l'únic precedent, ja que el 1823 Lord Byron va publicar el poema *The Island* a favor del capità, d'entre els abundants textos sobre el moti, la versió que més ha abonat la mala imatge de Bligh i el glamur de Christian i de la qual ha begut el cine ha estat la trilogia *El moti de la Bounty* (1932-1934), de Charles Nordhoff i James Hall, reeditada per Edhasa.

ELS FETS // El 23 de desembre de 1787, el *Bounty* salpa del port de Spithead capitanejat per William Bligh, de 33 anys, amb la missió de recollir brots de l'arbre del pa l'illa de Tahití (Otaheite), al sud del Pacífic, per trasplantar-los a les colònies angleses al Carib i alimen-

tar de manera més barata els esclaus. Bligh tenia previst, després d'aprovisionar-se a Santa Cruz de Tenèrife, vorejar el cap d'Hornos, a Amèrica del Sud. No obstant, el mal temps el va obligar a desviar-se cap al cap de Bona Esperança, a Sud-àfrica, així que va arribar a Tahití el 26 octubre de 1788. Allà van passar cinc mesos durant els quals la tripulació va acostar-se al paradís, intimitant amb les accessibles dones tahitianes, habituant-se als costums na-

tius i relaxant la disciplina.

Al cap de poc de salpar cap al Carib, el 28 abril de 1789, es va produir el moti, liderat per Christian, que va abandonar a la deriva en alta mar el capità amb 18 homes, en una llanxa de set metres de llarg i dos d'ample, «enviant-los (ell va pensar) a una mort horrible de fam i desnutrició», explica Boyne. Tenien menjar i aigua «en circumstàncies normals, per a uns cinc dies», precisa Caroline Alexander, que després d'estu-

diar els informes de l'època apunta com la causa més probable del moti «les dones i la vida regalada» que havien deixat enrere. A bord van quedar 28 homes, molts lleials al capità. Aquest va aconseguir el que Boyne qualifica de «gesta notable d'enginyeria nàutica». Va mantenir amb vida uns homes exhaustos durant 48 dies recorrent 6.000 quilòmetres fins a arribar a Timor, administrant les racions i traçant la ruta sense mapes. La pregunta que respon Alexander és: ¿com pot ser que Bligh passés d'heroi a malvat? ¿Va ser pel romanticisme que suggeria el moti?

Res més lluny de la realitat. Entre els amoïnats hi havia el guàrdia marina Peter Heywood, il·lunyanament emparentat amb Christian i un dels 10 rebels capturats i jutjats a Anglaterra. Alexander va descobrir que en el consell de guerra un dels jutges era oncle de Heywood, un altre «amic especial» d'un altre oncle almirall i dos més devien la seva carrera a lord Howe, almirall de la flota, de qui també era parent. Se'l va condemnar, però el rei li va concedir el perdó mentre que altres amoïnats van ser penjats. La tasca de l'advocat de Heywood i les pressions i la manipulació de la seva família van convertir Bligh en malvat.

RECORD SENSE FUETADES // Boyne ratifica que el capità «va ser un home decent, un heroi» que es va convertir en «una figura molt calumniada». El cinema l'ha presentat com un monstre sàdic mentre que sempre es va preocupar pel benestar dels seus homes, cosa que queda demostrada als seus diaris i escrits». Va ostentar «un dels millors records de disciplina en alta mar, ja que només va fer fuetegar un mariner fins a l'arribada a Tahití». A més a més, en la ficció serveix de figura paterna al jove John, que aprèn a través seu valors com ara l'amistat, la lleialtat o la convivència. «John s'adona que per primera vegada en la seva vida és útil a algú, assumeix més responsabilitats i deixa enrere la infància per convertir-se en un home».

Però la *factoria Boyne* no descansa. Ho confirmen la pròxima aparició a Espanya de les seves primeres novel·les i el llibre que està acabant, *The house of special purpose*, la revolució russa vista per un noi de 17 anys.

ah
ANDALUCÍA EN LA HISTORIA

La revista de LA HISTORIA DE ANDALUCÍA repasa la Batalla de Bailén, la primera derrota de Napoleón

Centro de Estudios Andaluces
CONSEJERÍA DE LA PRESIDENCIA

SUSCRÍBASE AHORA

por sólo 13,50 euros y recibirá como regalo estas dos obras:

Crónica general de la Guerra Civil, de M^{ra} Teresa León

Religión y Estado en la España del siglo XVI, de Fernando de los Ríos

© INFO [+34] 954 787 001 | www.centrodeestudiosandaluces.es